

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 16C/111/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813203718
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Schromová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2014:3813203718.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Jarmilou Schromovou v právnej veci navrhovateľa: BRE BANK SPOLKA AKCYJNA, a.s. so sídlom Senatorska 18, Varšava, Poľská republika, identifikačné číslo KRS: 0000025237, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky: BRE Bank SA, pobočka zahraničnej banky mBank v Slovenskej republike, IČO: 36 819 638, so sídlom Einsteinova č. 24, Bratislava, zast. advokátska kancelária MCGA legal, s.r.o., so sídlom Partizánska 2, Bratislava, IČO: 36 715 662, proti odporcovi: H. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W. T., toho času bytom Z. E. XX, DN XX AU, F., U. F., o zaplatenie 364,36 eur s prísł. takto

rozhodol:

Návrh zamieťa.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaným návrhom doručeným súdu 27.2.2013 domáhal proti odporcovi zaplatenia sumy 364,36 eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 5.6.2009 do zaplatenia, zmluvných úrokov vo výške 16,5% zo sumy 364,36 eur od 5.6.2009 do zaplatenia s odôvodnením, že dňa 5.11.2008 bola medzi ním a odporcom uzatvorená zmluva o poskytnutí hotovostného úveru „mPôžička“ č. 4200929111, na základe ktorej poskytol odporcovi hotovostný úver s dohodnutou úrokovou sadzbou vo výške 16,5% ročne. Odporca sa so splácaním úveru dostal do omeškania / so splátkou splatnou 4.6.2009/ a ďalšie splátky odporca nezaplatil. Keďže odporca porušil zmluvu a nezaplatil viac ako dve splátky, navrhovateľ písomne dňa 3.10.2011 odstúpil od zmluvy, ponúkol odporcovi možnosť zaplatiť dlh v splátkach. Keďže odporca dlžnú sumu neuhradil, navrhol podanému návrhu vyhovieť ako i priznať úroky z omeškania vo výške v zmysle ustanovení Obč. zákonníka, t.j. 8,75% ročne a zmluvné úroky. Preto s poukazom na uvedené navrhol podanému návrhu vyhovieť, ako i priznať náhradu trov konania z titulu súdneho poplatku vo výške 21,50 eur a z titulu trov právneho zastúpenia 82,49 eur.

Súd vo veci vydal platobný rozkaz č.k. 4Ro 56/2013 z 16.12.2013, ktorý bol následne uznesením tun. súdu 4Ro 56/2013-48 z 2.7.2014 podľa § 173 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu zrušený, pretože sa ho nepodarilo doručiť odporcovi do vlastných rúk.

Súdom vykonaným šetrením sa následne podarilo zistiť adresu odporcu v zahraničí, uvedenú v úvode tohto rozhodnutia. Odporca sa k návrhu napriek jeho riadnemu doručeniu nevyjadril, v mailovom podaní doručenom súdu 15.12.2014 ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní konanom dňa 18.12.2014 z dôvodu pobytu mimo SR. Uviedol, že si je vedomý, že jeho dlh narastá, preto komunikoval s navrhovateľom a poslal mu 200,- eur s tým, že zvyšok doplatí.

Zástupca navrhovateľa na pojednávaní konanom 18.12.2014 vzal podaný návrh v časti uplatnených zmluvných úrokov a v časti úrokov z omeškania vo výške 8,75% ročne z istiny 364,36 eur od 5.6.2009 do 12.10.2011 späť a trval na zaplatení istiny 364,36 eur s úrokmi z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 364,36 eur od 13.10.2011 do zaplatenia s tým, že žiadal priznať náhradu trov konania z titulu súdneho poplatku a z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 124,- eur.

Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi pripojenými v spise 16C 111/2014 a zistil nasledovný skutkový stav:

Na základe žiadosti odporcu zo dňa 3.11.2008 o poskytnutie hotovostného úveru mPôžička uzatvorili účastníci 5.11.2008 Zmluvu o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička HMP044149449. Na základe predmetnej zmluvy navrhovateľ poskytol odporcovi úver v sume 80.000,- Sk (2655,51 eur) na obdobie 48 mesiacov, pričom konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 5.11.2012. RPMN bola dohodnutá vo výške 17,81% pri dohodnutej pohyblivej úrokovej sadzbe vo výške 16,55% ročne v čase uzavretia zmluvy. Celkové náklady spojené s úverom predstavujú sumu 29.847,90 Sk (t.j. v prepočte 990,79 eur) podľa údajov platných v čase uzavretia zmluvy. Priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver bola v danom období 22,21%. Výška, počet a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov boli dohodnuté v prílohe s názvom Harmonogram splátok - M pôžička, ktorá sa nachádza na č. I. 9,10 spisu. Výška mesačnej splátky bola dohodnutá na sumu 2287,76 Sk (75,94 eur) s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 5.12.2008 a posledná dňa 5.11.2012.

V zmluve o poskytnutí hotovostného úveru si v článku 9 bod 9.3 účastníci dohodli, že mBank môže odstúpiť od zmluvy s okamžitou účinnosťou a/ alebo vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru spolu s úrokmi, poplatkami a iným príslušenstvom, vyplývajúcim z tejto zmluvy alebo prijať akékoľvek ďalšie opatrenie podľa tejto zmluvy, smerujúce k úhrade svojich splatných pohľadávok voči dlžníkovi v prípade podľa písm. f/ ak dlžník poruší ktorúkoľvek povinnosť uvedenú v článku 7 tejto zmluvy. Podľa článku 7 bod 7.2 dlžník sa zaviazal mať na účte pre mpôžičku v každý Deň splátky čiastku, ktorá umožňuje mBank vykonať úhradu splátky, úrokov a poplatkov a nákladov vyplývajúcich z tejto zmluvy s tým, že dlžník týmto oprávňuje mBank na vykonanie úhrady zrážanej čiastky formou bezhotovostného prevodu zrážanej čiastky na akýkoľvek účet mBank. V článku 9 bod 9.5 sa dohodlo, že nasledujúci deň po účinnosti odstúpenia dlžníka od zmluvy sa všetky záväzky dlžníka vyplývajúce z tejto zmluvy stávajú splatné a dlžník je povinný v tento deň uhradiť celý úver spolu s úrokom, poplatkami a iným príslušenstvom vyplývajúcim z tejto zmluvy.

Z listu z 4.10.2011 mal súd preukázané, že v uvedenom liste navrhovateľ voči odporcovi odstúpil od zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru mpôžička z dôvodu, že bol v omeškani so splácaním viac ako 2 splátok úveru s tým, že zmluva zanikne v deň doručenia tohto odstúpenia. Listom z 4.10.2011 zaslal navrhovateľ odporcovi i návrh úhrady dlhu vzniknutého v súvislosti s odstúpením od zmluvy s tým, že celkový dlh k dátumu vyhotovenia tohto návrhu bol 539,38 eur, ktorý mu navrhol splácať formou mesačných splátok v počte splátok 12 pri minimálnej výške každej mesačnej splátky 45,- eur s tým, že prvá splátka bude uhradená najneskôr do 15.11.2011 s tým, že inak navrhovateľ pristúpi k súdному vymáhaniu pohľadávok.

Z výpisu z účtu povinného vedeného u navrhovateľa z titulu poskytnutej mpôžičky / č.l. 3-4 spisu/ za obdobie od 5.11.2008 do 29.3.2010 mal súd preukázané, že odporca vyčerpal poskytnutú pôžičku zo strany navrhovateľa prostredníctvom výberov z bankomatu , a to v období od 5.11.2008 do 8.1.2009 spolu sumu vo výške 2.597,10 eur, pričom postupne v splátkach zaplatil dňa 8.1.2009 sumu 75,95 eur, 6.4.2009 sumu 75,95 eur, 6.4.2009 sumu 91,- eur a 29.3.2010 sumu 2721,73 eur, čiže celkovo zaplatil spolu 2964,63 eur , pričom z titulu nezaplatených úrokov a poplatkov za vymáhanie a zasielanie upomienok navrhovateľ eviduje voči nemu dlh k 29.3.2010 spolu vo výške 364,36 eur.

Podľa § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon č. 258/2001 z. z.“), spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 5 zákona č. 258/2001 Z. z., ak bol spotrebiteľský úver poskytnutý na zakúpenie tovaru alebo poskytnutie služby, veriteľ je oprávnený od zmluvy odstúpiť, ak je spotrebiteľ v omeškaní jednej splátky za časové obdobie dlhšie ako tri mesiace alebo dvoch splátok.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ je právnická osoba so sídlom v Poľskej republike, bolo potrebné posúdiť právomoc slovenských justičných orgánov a použitie právneho poriadku na daný právny vzťah. Podľa čl. 16 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach môže druhý účastník zmluvy žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko. Odporca ako spotrebiteľ má bydlisko na území Slovenskej republiky, z uvedeného teda vyplýva, že vo veci je daná právomoc slovenských justičných orgánov. Podľa čl. 3 ods. 1 Nariadenia č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky sa zmluva spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. V danom prípade si účastníci vo Všeobecných podmienkach, ktoré sú súčasťou zmluvy, dohodli, že ich právny vzťah sa riadi predpismi slovenského právneho poriadku / bod 2.4.11/ .

Po čiastočnom späťvzati návrhu sa navrhovateľ domáha proti odporcovi zaplataenia neuhradenej istiny vo výške 364,36 eur s úrokmi z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 364,36 eur od 13.10.2011 do zaplataenia.

Súd s poukazom na citované ustanovenia právny vzťah medzi účastníkmi konania založený Zmluvou o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička zo dňa 5.11.2008 považoval jednoznačne za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zároveň konštatoval, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Je nepochybné, že navrhovateľ bol v čase uzavretia zmluvy veriteľom a odporca bol v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľom. Vzhľadom na uvedené tiež platí, že zákon o spotrebiteľských úveroch patrí do oblasti predpisov občianskeho práva a je vo vzťahu k Občianskeho zákonníku lex specialis. Uvedené znamená, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 258/2001 Z. z. použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, vrátane všeobecných ustanovení o záväzkoch.

Aj v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sa nemôžu odchyliť od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa.

Listami zo dňa 04.10.2011 navrhovateľ odstúpil od Zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička podľa § 506 Obchodného zákonníka, ako aj v súlade s ustanovením 2.3.5 Obchodných podmienok z dôvodu porušenia povinností riadneho a včasného splácania úveru zo strany odporcu. Zároveň vyzval odporcu k zaplateniu aktuálneho dlhu vo výške 539,38 eur.

Na základe vykonaného dokazovania a v zmysle § 5 zákona č. 258/2001 Z. z. a § 48 ods. 1 a 2, § 54 ods. 1 a § 457 Občianskeho zákonníka dospel súd k záveru, že ak navrhovateľ dňa 04.10.2011 odstúpil od predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere došlo k jej zrušeniu od začiatku a účastníci predmetnej zmluvy sú si povinný v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť všetko, čo podľa nej dostali. V zmysle § 39, § 54 ods. 1, § 48 a § 457 OZ je nutné konštatovať, že zmluva sa zrušuje s účinkami od začiatku ex tunc (§ 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody), účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. V tomto prípade vzniká právo navrhovateľa domáhať sa od odporcu vrátenia poskytnutého úveru, nie však úrokov za úver zo zmluvy zrušenej s účinkami od jej vzniku. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovenia Občianskeho zákonníka zavádzajú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa o vrátenie plnenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje, inými slovami povedané dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy Občianskeho zákonníka. Nemožno tiež prehliadnuť, že je to navrhovateľ ako dodávateľ, ktorý naformuloval zmluvu a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia. Ustanovenie článku obchodných podmienok, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy je upravené pre odporcu nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka. Za daného stavu majú teda prednosť ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v rámci spotrebiteľského práva (tento názor vyplýva napr. z rozhodnutia KS v Trenčíne č.k. 17Co/50/2012). Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je v súlade s právom Európskej únie, ktoré umožňuje členským štátom prijať na ochranu spotrebiteľa aj prísnejšie ustanovenia, než aké odporúča Smernica rady 93/13/PHS. Súdom prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok a dokonca aj abstraktná kontrola zmlúv (§ 153 ods. 3, 4 Občianskeho súdneho poriadku) s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života.

Vzhľadom na uvedené majú v prejednávanej veci prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení §§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Pokiaľ teda navrhovateľ v predmetnej veci presadzuje obchodno-právnu úpravu odstúpenia od zmluvy aj s poukazom na ustanovenie § 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, súd poukazuje na to, že toto ustanovenie presne odkazuje v súvislosti s odstúpením zmluvy nie na Obchodný zákonník, ale na § 48 Občianskeho zákonníka.

Ak teda navrhovateľ poskytol odporcovi spotrebiteľský úver na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere v sume 80.000,- Sk, čo predstavuje v prepočte 2655,51 eur, od ktorej zmluvy navrhovateľ dňa 4.10.2011 odstúpil, je odporca povinný vrátiť navrhovateľovi len prípadný rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru prostredníctvom výberov z bankomatov v období od 5.11.2008 do 8.1.2009 spolu vo výške 2.597,10 eur a sumou, ktorú odporca doteraz navrhovateľovi zaplatil vo výške 2964,63 eur, ktorú sumu mu odporca zaplatil v splátkach uvedených vyššie a to v období od 8.1.2009 do 29.3.2010 z čoho vyplýva, že odporca nie je povinný navrhovateľovi vrátiť žiadnu sumu, nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere sa odstúpením zrušila s účinkami ex tunc a účastníci tejto zrušenej zmluvy sú si povinní vrátiť len to, čo na základe takejto zrušenej zmluvy dostali.

Preto súd podaný návrh zamietol a navrhovateľovi nepriznal ani ním uplatnené úroky a poplatky za vymáhanie pohľadávky, ktoré boli spolu ku dňu 29.3.2010 vyčíslené spolu sumou 364,36 eur, tak ako to vyplýva z výpisu z úverového účtu na č.l. 3-4 spisu z dôvodov uvedených vyššie.

Keďže súd návrh navrhovateľa považoval z vyššie uvedených dôvodov za neopodstatnený odporca sa nemohol dostať so zaplatením do omeškania, preto súd návrh i v časti uplatnených úrokov z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 364,36 eur za obdobie od 13.10.2011 do zaplatenia, ako neopodstatnený zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a navrhovateľovi, ktorý si uplatnil náhradu trov konania tieto v celom rozsahu nepriznal, keďže bol v konaní v celom rozsahu neúspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne prostredníctvom tunajšieho súdu v dvoch vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie účastníkov konania, voči ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, v čom odvolateľ vidí nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu, čoho sa odvolaním domáha, musí byť podpísané a datované. Odvolanie možno zdôvodniť len skutočnosťami uvedenými v § 205 ods. 2 O.s.p..

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie, podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia /§ 251 O.s.p./.